

Com evitar expressions castellanes

JAUME SALVANYÀ

En el número anterior vàiem un seguit d'alternatives per a evitar els castellanismes **agobiar*, **agòbio* i **agobiant*. Aquesta vegada fem un recull de les últimes notes que hem passat als locutors del Grup Flaix: les que indiquen com evitar les expressions castellanes **rosco*, **soso*, **borde* i **cutre*.

Col·loquialment fem servir el castellanisme **rosco* per a indicar que algú ha tret un zero. L'expressió catalana correcta és **CARBASSA** (a algú que no estudia gens no **li posen un rosco*, sinó que **treu carbassa**). I també el fem servir en l'expressió **no menjar-se un rosco*, que vol dir 'no tenir èxit', 'fracassar', i que hem de canviar per **NO MENJAR-SE UN TORRAT** (*Pobre Enric, amb les dones no es menja un torrat!*).

Soso* és un adjectiu castellà que qualifica menjar i begudes, com també persones. En el primer cas, podem recórrer a **INSÍPID (*algunes pastes de te són molt insípides*), i en el segon cas, podem utilitzar **ENSOPIT** (*hi ha gent que pot arribar a ser molt ensopida*, no pas molt **sosa*).

Borde és un insult castellà que es diu a qui és un mal educat, a qui parla o contesta de mala manera, a qui no contesta quan ho hauria de fer, a qui és sec o cregut, etc. Per a dir-ho en català tenim tot d'alternatives: **ANTIPÀTIC**, **ESTÚPID**, **REPEL·LENT** (*als restaurants de vegades hi ha cambrers que són molt antipàtics, o molt estúpids, o molt repel·lents*; no molt **bordes*); **MALCARAT**, **ESQUERP**, **CREGUT** (no fa gaires anys el Barça tenia un entrenador, Van Gaal, que no és que fos bastant **borde*, sinó que era bastant **malcarat**, o bastant **esquerp**, o bastant **cregut**); **INSU·PORTABLE** (hi ha gent que de vegades són, no molt **bordes*, sinó molt **insuportables**); **AMB MAL GENI**, **AMB MAL HUMOR** (algunes persones tenen dues cares: a la feina **tenen mal geni** o **mal humor** —no **són bordes*—, i a casa són molt de la

conya).

De **posar-se borde* en podem dir **REBOTAR-SE** (*se m'ha rebotat i l'he fotut fora*); **ANAR AMB MALES MANERES** (*si algú fa un any que s'espera per a alguna cosa, pot ser que acabi anant amb males maneres*, no que **es posi borde*); **POSAR-SE DE MALA LLET** (*hi ha molts homes que troben les dones molt atractives, no quan **es posen bordes*, sinó quan **es posen de mala llet***).

Finalment, una cosa **cutre* és una cosa pobra, descurada, de mala qualitat. Per a evitar aquesta paraula, tenim una sèrie d'alternatives, com ara **RIDÍCUL** (no parlem de vestits **cutres*, sinó de vestits **ridículs**), **LLASTIMÓS**, **GALDÓS** (en comptes de dir que els aplaudiments de llauna són una mica **cutres*, podem dir que són una mica **llastimosos**), **LAMENTABLE** (hi ha reportatges que no és que quedin **molt cutres*, sinó que queden **lamentables**), **PATÈTIC** (de vegades de les pel·lícules de por, en comptes de fer-ne paròdies **molt cutres*, en fan paròdies **patètiques**), **HORRIBLE** («aquella pel·lícula *tan *cutre* que va fer la Madonna» ho hem de convertir en «aquella pel·lícula **horrible** que va fer la Madonna»).

Altres opcions que hi ha són **TRONAT** (a les botigues de «tot a cent» solen tenir coses que en comptes de ser molt **cutres*, són molt **tronades**); **RANCI** (hi ha locals que des de l'entrada ja es veuen **rancis**); **RUDIMENTARI** (qui no s'ha comprat mai un impermeable d'aquells **rudimentaris** de plàstic, no pas **cutres*?).

Fins aquí arriba la recerca que hem fet i les alternatives que proposem, tenint en compte que no són pas les úniques que hi ha. Com sempre, però, la feina que ve darrere és més important, ja que, un cop donades a conèixer aquestes propostes, és el locutor qui ha d'entrar en el joc: s'ha de fer seves les expressions i vehicular-les; si no, la feina haurà quedat a mitges. ←